

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΑΝΟΙΚΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ**

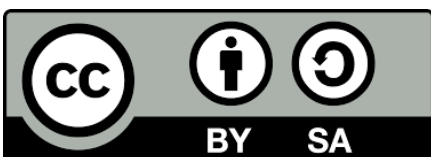

Τίτλος Μαθήματος: Ρωμαϊκή Ιστοριογραφία

Ενότητα: Καίσαρ, Νέπως, Σαλλούστιος

Διδάσκουσα: Επίκ. Καθηγήτρια Μαρία Παπαδημητρίου

Τμήμα: Φιλολογίας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ
ΡΩΜΑΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ιούλιος Καίσαρ

(α) Εκδόσεις

H.J. Edwards, *The Gallic war (Iulius Caesar)*, Cambridge (Mass.). Harvard University Press 1917.

P. Fabre, *Iulius Caesar. La Guerre civile*, «Les Belles Lettres». Paris 1961-1964 (με γαλλική μετάφραση).

A. Klotz, *C. Iuli Caesaris commentarii*. Lipsiae (Teubner) 1926-1927.

A. Klotz – O. Seel, *C. Iuli Caesaris Commentarii*, Lipsiae (Teubner) 1957-1967.

Renatus du Pontet, *C. Iuli Caesaris commentariorum (Libri VII De Bello Gallico cum A. Hirtil Supplemento)*, Oxonii 1900 (ανατ. 1966).

Renatus du Pontet, *C. Iuli Caesaris commentariorum (Libri III De Bello Civili cum libris incertorum auctorum de Bello Alexandrino, Africo, Hispaniensi)* Oxonii 1900 (ανατ. 1971).

(β) Μελέτες, μεταφράσεις και σχολιασμένες εκδόσεις στα Ελληνικά

Δ. Αντωνίου – Π. Νικολόπουλου, *Καίσαρος De Bello Civili (Περί του Εμφυλίου Πολέμου)* (Μετάφρασις – σχόλια συντακτικά, ερμηνευτικά, πραγματικά) Αθήναι 1971.

Δ. Αντωνίου, *Γαΐου Ιουλίου Καίσαρος, Απομνημονεύματα για το Γαλατικό πόλεμο (De Bello Gallico)* κείμενο, μετάφραση, λεξιλόγιο και σχόλια κατά κεφάλαια γραμματικά, συντακτικά, ερμηνευτικά), Αθήνα (Εκδόσεις Γρηγόρη) 2007.

Π.Ε. Γιαννακόπουλος, *Γάιου Ιουλίου Καίσαρος Απομνημονεύματα περί του εμφυλίου πολέμου: βιβλία I – III*, Αθήνα 1973.

Δ. Δικαιάκου, *Γαΐου Ιουλίου Καίσαρος, Απομνημονεύματα περί του Γαλατικού πολέμου* (με λεξιλόγιο), Αθήνα 1969.

Ι.Θ. Κακριδής, *Το Μεταφραστικό Πρόβλημα*, Αθήνα 1966.

Κ.Α. Καλογεράς – Ε.Δ. Τσακαλώτος, *Απομνημονεύματα περί του Γαλατικού πολέμου (= De Bello Gallico)*, Αθήνα 1977.

Κ.Α. Καλογεράς, *Γαΐου Ιουλίου Καίσαρος Απομνημονεύματα περί του εμφυλίου πολέμου (Commentarii de bello civili): βιβλία I-III*, Αθήναι 1977.

Κ.Α. Καλογεράς, *Λεξικόν Καίσαρος*, Αθήνα 1977.

Π.Γ. Νικολόπουλος, *Περί του εμφυλίου πολέμου*, Αθήνα 19..

Στ. Πατάκη, *Γ.Ι. Καίσαρα: Απομνημονεύματα για το Γαλατικό πόλεμο (Commentarii de Bello Gallico)* (Κείμενο – Μετάφραση – Λεξιλόγιο – Γραμματικά, Συντακτικά, Ερμηνευτικά Σχόλια κατά κεφάλαια), Αθήνα (εκδ. Πατάκη) χχ.

Π. Ροντογιάννης, *Απομνημονεύματα του Γαλατικού πολέμου*, Αθήνα 1958.

Ε.Δ. Τσακαλώτος, *Απομνημονεύματα περί του Γαλατικού πολέμου*, Εν Αθήναις 1903.

(γ) Ξενόγλωσσες μελέτες, μεταφράσεις και σχολιασμένες εκδόσεις

F.E. Adcock, *Caesar: as man of letters*, Archon Books 1956.

A.H. Allcroft, *Caesar, Civil war: text and notes*. London: University Tutorial Press 1960.

A.H. Allcroft – W.F. Masom, *Caesar: Gallic War: [text and notes]*, London: University Tutorial Press 1891.

A.H. Allcroft – T.R. Mills, *The Invasion of Britain: (De bello Gallico, IV 20 – V 23)*, London: University Tutorial Press 19..

J.P.V.D. Balsdon, *Julius Caesar and Rome*, London 1967.

Iuli Caesaris commentariorum De bello Gallico, liber V, London: University Tutorial Press 1965.

J.M. Carter, *The Civil war: with the anonymous Alexandrian, African and Spanish wars*, Oxford-New York (Oxford University Press) 1997.

C. Colbeck, *De Bello Gallico: Commentariorum V*, London 1964.

C. Colbeck, *Caesar: De Bello Gallico: commentariorum VI*, London 1964.

L.A. Constans, *Guerre des gaules*, «Les Belles Lettres», Paris 1964.

W. Dominik – J. Garthwaite – P.A. Roch, *Writing politics in imperial Rome*, Leiden. Brill 2009.

G. Dorminger, *Der Bürgerkrieg*, München 1962.

G. Dorminger, *Der Gallische Krieg*, München 1966.

J.F.C. Fuller, *Julius Caesar: man, soldier and tyrant*, London 1965.

M. Gelzer, *Cicero und Caesar*, Wiesbaden 1968.

H.E. Gould – J.L. Whiteley, *C. Iuli Caesaris commentariorum de bello Gallico*, London: Macmillan 1947.

F. Gundolf, *Caesar*, Darmstadt 1968.

S.A. Handford, *Caesar: Gallic war: books II & III*, London 1952.

T.R. Holmes, *De Bello Gallico*, New York, 1979.

T.R. Holmes, *Caesar's conquest of Gaul*, London 1899.

- E.C. Kennedy**, *De Bello Gallico*, Cambridge 1960.
- E.C. Kennedy**, *C. Iuli Caesaris commentariorum De bello Gallico liber II*, London (University Tutorial Press) 1967.
- E.C. Kennedy**, *C. Iuli Caesaris commentariorum De bello Gallico, liber VI*, London (University Tutorial Press) 1969.
- C.E. Moberly – H.M. Last**, *The commentaries of C. Iulius Caesar on the Civil war*, Oxford 1925.
- H. Osborne**, *De Bello Civili I*, London: University Tutorial Press 19..
- A.G. Peskett**, *The Civil wars*, Cambridge (Mass.). Harvard University Press – London 1914.
- A.G. Peskett**, *Gai Iuli Caesaris commentariorum de bello civili: liber tertius*, London 1958.
- M. Rambaud**, *De Bello civili: liber primus = La Guerre civile: livre premier*, Paris 1962.
- M. Rambaud**, *De Bello Gallico: secundus tertiusque libri = La Guerre des Gaules*, Paris 1965.
- M. Rambaud**, *L'Art de la deformation historique dans les «Commentaires» de Cesar*, Paris «Les Belles Lettres» 1966.
- M. Rambaud**, *Bellum Gallicum: liber quartus = La Guerre des Gaules: Livre IV*, Paris 1967.
- D. Rasmussen**, *Caesar*, Darmstadt 1976.
- D. Rasmussen**, *Caesars Commentarii: Stil und Stilwandel am Beispiel der direkten Rede*, Göttingen 1963.
- W.G. Rutherford**, *De Bello Gallico: commentariorum II. III*, London 1961.
- J. Sabben-Claire**, *Caesar and Roman politics, 60-50 B.C.*, London: Oxford University Press 1971.
- C.E.Ch. Schneider**, *Commentarii de bellis C. Iulii Caesaris*, Halis 1840-
- E.S. Shuckburgh**, *Gallic War*, Cambridge 1953.
- H.B. Stanwell**, *Caesar Civil War. Book III*, London: University Tutorial Press 19..
- L.R. Taylor**, *Party politics in the age of Caesar*, Berkeley: University of California Press 1949.
- Z. Yavetz**, *Iulius Caesar and his public image*, London 1983.

2. Κορνήλιος Νέπωσ

(α) Εκδόσεις

- A. Fleckeisen – K. Halm, *Cornelii Nepotis vitae*, Lipsiae (Teubner) 1884.
 A.M. Guillemin, *Cornelius Nepos. Oeuvres*, Paris «Les Belles Lettres», 1961.
 J.C. Rolfe, *Cornelius Nepos*, Cambridge (Mass.) Harvard University Press 1984.
 E.O. Winstedt, *Corneli Nepotis Vitae*, Oxonii 1904 (ανατύπωση) 1970.

(β) Μελέτες, μεταφράσεις και σχολιασμένες εκδόσεις στα Ελληνικά

- Π.Ε. Γιαννακοπούλου, *Κορνηλίου Νέπωτος Βίοι* (με μετάφραση και σχόλια), Αθήνα χχ.
 Π.Ε. Γιαννακόπουλος, *Λεξικόν Κορνηλίου Νέπωτος*, Αθήνα 1971.
 Α. Ελευθεριάδη – Μίσιου, *Κορνηλίου Νέπωτος «Βίοι», Βιογραφία, Γραμματική, Σύνταξις. Κείμενον και Μετάφρασις*, Αθήνα χχ.
 Α. Μαντουλίδη, Ε. Μεσδανίτη, Χ. Μουρατίδη, *Κορνηλίου Νέπωτος Βίοι* (κείμενο, μετάφραση, λεξιλογικά, συντακτικά και γραμματικά σχόλια) Θεσσαλονίκη 1973.
 Β. Μελισσόβας, *Λεξικόν του Κορνηλίου Νέπωτος*, Ιωάννινα 1971.
 Στ. Πατάκη, *Κορνηλίου Νέπωτος Βίοι*, Αθήνα 1977.
 Ε.Α. Σκάσσης, *Κορνηλίου Νέπωτος βίοι: (εκλογαί): διά την Δ' τάξιν των Γυμνασίων*, Αθήνα (ΟΕΔΒ) 1951.
 Ε.Α. Σκάσσης, *Κορνηλίου Νέπωτος βίοι: (εκλογαί): Ε' Γυμνασίου*, Αθήνα (ΟΕΔΒ) 1975.

(γ) Ξενόγλωσσες μελέτες, μεταφράσεις και σχολιασμένες εκδόσεις

- H.L.J. Billerbeck, *Cornelius Nepos: De Vita excellentium imperatorum*, Zürich 1827.
 E.S. Forster – J.C. Rolfe, *Epitome of Roman history (Lucius Annaeus Florus, Cornelius Nepos)*, Cambridge (Mass.) (Harvard University Press) – London (W. Heinemann) 1929.
 N. Horsfall, *Cornelius Nepos: a selection, including the lives of Cato and Atticus*, Oxford – New York 1989.

B. Lupus, *Der Sprachgebrauch des Cornelius Nepos*, Hildesheim – New York 1972.

P.K. Marshall, *Cornelii Nepotis Vitae cum fragmentis*, Leipzig (Teubner) 1977.

P.K. Marshall, *The Manuscript tradition of Cornelius Nepos*, London: Institute of Classical Studies 1977.

A. Monginot, *Cornelius Nepos: texte latin publié d'après les travaux les plus récents de la philologie avec un commentaire critique et explicative et une introduction*, Paris 1882.

K. Nipperdey, *Cornelius Nepos*, Dublin – Zürich 1967.

A.W. Roberts, *Selected lives from Cornelius Nepos*, Boston – London 1895.

3. Σαλλούστιος

(α) Εκδόσεις

A. Ernout, *Salluste: Catilina, Jugurtha, Fragments des Histoires*, Paris «Les Belles Lettres» 1964.

A. Kurfess, *C. Sallusti Crispi, Catilina, Iugurtha, Fragmenta ampliora*, Lipsiae (Teubner) 1957.

J.C. Rolfe, *Sallust*, Loeb, London 1960.

(β) Μελέτες, μεταφράσεις και σχολιασμένες εκδόσεις στα Ελληνικά

Φ. Δημαράτου, *Η Συναμοσία του Κατιλίνα*, Αθήναι 1893.

Δ.Ε. Κουτρούμπα, *Γαΐου Σαλλουστίου Κρίσπου: Η Συναμοσία του Κατιλίνα*, Αθήναι 1987.

Α.Χ. Μέγα, *Η Συναμοσία του Κατιλίνα*, Α – Β, Θεσσαλονίκη 1991.

Ν. Πετρόχειλου, *Σαλλούστιος*, Αθήνα 1993.

Ξ.Μ. Χρυσανθακοπούλου, *Γ. Σαλλουστίου Κρίσπου: Η Συναμοσία του Κατιλίνα*, Εν Αθήναις 1910.

(γ) Ξενογλωσσες μελέτες, μεταφράσεις και σχολιασμένες εκδόσεις

R.J. Baker, «Sallustian silence», *Latomus* 41 (1982) σσ. 801-802.

W.W. Batstone, «Incerta pro certis. An interpretation of Sallust *Bellum Catilinae* 48.4 – 49.4» *Ramus* 15 (1986) σσ. 105-121.

- W.W. Batstone**, «Quantum ingenio possum. On Sallust's use of *ingenium* in *Bellum Catilinae* 53.6», *CJ* 83 (1988) σσ. 301-306.
- G. Bendz**, «Par similisque (*Cat.* 14,4)», *Arctos* 5 (1967) σσ. 23-27.
- D.F. Conley**, «The interpretation of Sall., *Cat.* 10.1 – 11.3», *CPh* 76 (1981) σσ. 121-125.
- D.F. Conley**, «The stages of Rome's decline in Sallust's historical theory», *Hermes* 109 (1981) σσ. 379-382.
- D.C. Earl**, «The early career of Sallust», *Historia* 15 (1966) σσ. 302-311.
- G.B.A. Fletcher**, «On Sallust' *Bellum Catilinae*», *Latomus* 40 (1981) σσ. 580-588.
- K. Heldmann**, «Sallust, *Cat.* 3.1 *bene dicere rei publicae*», *Hermes* 114 (1986) σσ. 124-127.
- R.P. Hock**, «Servile behavior in Sallust's *Bellum Catilinae*», *CW* 82 (1988) σσ. 13-24.
- B.R. Katz**, «Did Sallust have a guilty conscience?» *Eranos* 81 (1983) σσ. 101-111.
- E. Keitel**, «The influence of Thucyd. 7. 61-71 to Sall. *Cat.* 20-21» *CJ* 82 (1987) σσ. 293-300.
- P. McGushin**, *C. Sallustius Crispus: Bellum Catilinae. A Commentary*, Leiden 1977.
- P. McGushin**, *Sallust, Bellum Catilinae*, University of Western Australia 1980.
- T.M. Neatby – B.J. Hayes**, *Sallust: Catiline*, London University Tutorial xx.
- T.M. Neatby – A.H. Allcroft**, *Sallust: Catiline. A translation*, London University Tutorial xx.
- G.M. Paul**, «Sallust, *Catiline* 14.2», *Phoenix* 39 (1985) σσ. 158-161.
- G. Perl**, «Sallust, *Cat.* 59.3 *ipse cum libertis et colonis*», *Hermes* 97 (1969) σσ. 501-502.
- B. Simpson**, «Caesar's place in Sallust's political theory», *Athenaeum* 45 (1967) σσ. 335-345.

Η Βιβλιογραφία για τον Λίβιο και τον Τάκιτο βρίσκεται στο τέλος των σχετικών σημειώσεων.

**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων**

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

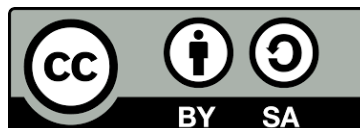
Σημειώματα

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Διδάσκουσα: Επίκ. Καθηγήτρια Μαρία Παπαδημητρίου. «Ρωμαϊκή Ιστοριογραφία. Καίσαρ, Νέπως, Σαλλούστιος». Έκδοση: 1.0. Ιωάννινα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=1091>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

- Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Παρόμοια Διανομή, Διεθνής Έκδοση 4.0 [1] ή μεταγενέστερη.

[1] <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.